

PROBLEMATIKA HODNOCENÍ V OV

- Slavík, J. Hodnocení v současné škole. Praha 1999
- Kolář, Šikulová. Hodnocení žáků. Praha 2005
- Čapek, R. Odměny a tresty ve školní praxi: kázeňské strategie, zásady odměňování a trestání, hodnocení a klasifikace, podpora a motivace žáků. 2., přeprac. vyd. Praha: Grada, 2014.
- Kalhous. Školní didaktika.
- Skalková. Obecná didaktika.
- Petty. Moderní vyučování

HODNOCENÍ VE ŠKOLE JE

- *„zaujímání a vyjadřování kladného nebo záporného postoje k různým činnostem a výkonům žáků ve vyučování“*

FUNKCE HODNOCENÍ

- motivační
- informativní
- výchovná
- regulativní
- prognostická
- diferenciační

TYPY HODNOCENÍ

- Formativní
- finální
- normativní
- kritériální

FORMATIVNÍ HODNOCENÍ – VHLED DO PROBLEMATIKY

- vychází z teorie mastery learning/zvládací učení (B. Bloom)
- slouží pro podporu efektivního učení žáků tím, že se jim poskytuje užitečná zpětná vazba. Primárně tedy slouží žáku samotnému. Ukazuje mu, kde se v rámci dosahování cílů nachází.
- Může pomoci i učiteli – aby mohl lépe vycházet potřebám žáků. Kromě odhalování pozitiv slouží rovněž k identifikaci chyb a obtíží v práci žáka aby mohl poskytnou oporu/facilitaci zaměřenou na zlepšení jeho budoucích výkonů.

ROZDÍLY MEZI SUMATIVNÍM A FORMATIVNÍM HODNOCENÍM

Charakteristika	Sumativní hodnocení (summative assessment)	Formativní hodnocení (formative assessment)
Cíl	změřit výkon žáka na konci procesu shrnout dosažené výkony porovnávat výkony žáků mezi sebou	identifikovat vzdělávací potřeby žáků a přizpůsobit těmto zjištěním výuku vylepšit učební výsledky všech žáků
Načasování	konečné (na konci nějaké etapy, studijního období)	průběžné (poskytované v procesu učení)
Účel	<i>assessment of learning</i> (hodnocení učení; kontrola žákova učení)	<i>assessment for learning</i> (hodnocení pro učení; podpora žákova učení)
Komu slouží	učitelé rodiči žákovi škole, na kterou se žák hlásí vzdělávací politice	primárně žákovi
Role učitele	měřit úroveň naučeného a udělovat známky	poskytovat okamžitou, konkrétní zpětnou vazbu a podporovat žákovo učení
Zapojení žáků	Minimální	žádoucí
Motivace žáků	Vnější	vnitřní
Efekt na učení	slabý prchavý	silný pozitivní dlouhodobý

Laufková, V. (2016). Formativní hodnocení. (Disertační práce). Praha: PedF UK.

- Pro formativní hodnocení klíčových kompetencí lze využít metodu škálování kritérií založenou na použití příslušných indikátorů a sebehodnocení – self-reportu každého žáka,
- žák (např. před příslušným tematickým blokem) vyplní danou tabulku – samozřejmě co nejvíce autenticky – toto bude zejména pro něj informací, na jakém stupni se nachází. Následně, po bloku aktivit, se k tomuto znovu vrátí a zjistí, zda u něj došlo k nějakým změnám.

UKÁZKA ŠKÁLOVACÍCH MOŽNOSTÍ:

Obhajují svá práva?			
Nikdy.	Snažím se, ale nedaří se mi.	Snažím se a daří se mi, ale ne ve všech situacích.	Vždy a úspěšně.

Mluvím o jiných národnostech, etnikách a rasách s respektem a úctou?			
Nevím, proč bych měl/ještě jsem nad tím neuvažoval/a.	O některých ano, o některých ne.	Ne, ale ani nevystupuji proti nim.	Vystupuji na jejich obranu.

Jaký je můj přístup ke společným pravidlům?				
Neznám je.	Nedodržuji a nepřijímám důsledky jejich nedodržení.	Nedodržuji je, ale přijímám důsledky.	Pravidla dodržuji a požaduji dodržování pravidel i od jiných.	V případě potřeby sám iniciuji zlepšení společných pravidel.

Zdroj: Rozvíjení personální, sociální a občanské kompetence učitelů, studentů a žáků. 1. vyd.

Brno: Masarykova univerzita, 2020. 123 s.

ISBN 978-80-210-9612-7.

PRÁCE S CHYBOU

- detekce,
- identifikace,
- interpretace,
- korekce.

Formy hodnocení

- Klasifikace – forma kvantitativního hodnocení
- Slovní hodnocení – forma kvalitativního hodnocení

- KLASIFIKACE – kvantitativní, kodifikovaná forma hodnocení (**zákon č. 561/2004 Sb., Vyhláška č. 48/2005, vyhláška č. 256/2012 Sb.**), vychází z oficiálních dokumentů, upravena v ŠVP a klasifikačních rádech.

- Pro potřeby klasifikace se předměty dělí na předměty:
- s převahou teoretického zaměření,
- s převahou praktických činností,
- s převahou výchovného zaměření.

PODLE USTANOVENÍ § 52 ODST. 1 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem **s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem** a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle odstavce 6 věty třetí.
- <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-vezneni-ucinnem-od-15-2-2019>

Portál o školství a vzdělávání INFO.EDU.CZ

provozovaný Ústavem pro informace ve vzdělávání

- Komentář ke školskému zákonu k tomuto problému uvádí:
"Slovní spojení *"předměty výchovného zaměření stanovené rámcovým vzdělávacím programem"* je nepřesné, neboť RVP pro základní vzdělávání nestanoví předměty, ale pouze vzdělávací oblasti a vzdělávací obory. **Předměty výchovného zaměření je tedy nezbytné stanovit s ohledem na to, jaké vzdělávací oblasti a vzdělávací obory jsou těmito předměty naplňovány** (v praxi půjde především o vzdělávací obory **Výchova k občanství**, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví a Tělesná výchova). **Hodnocení z těchto předmětů výchovného zaměření tedy nemá vliv na postup žáka do vyššího ročníku.** Uvedené vychází z toho, že **žák může svůj výkon v těchto předmětech ovlivnit pouze částečně** s ohledem na své vrozené dispozice či nadání."

zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon

Důvodová zpráva aplikace školského zákona

- V předmětech výchovného zaměření (například výtvarná, hudební, tělesná výchova nebo pracovní činnosti) bude prováděno jen slovní hodnocení, nebudou známkovány (klasifikovány). Výjimkou z uvedeného principu bude předmět občanská výchova (pokud bude jako samostatný předmět), což bude také uvedeno v rámcovém vzdělávacím programu.

- SLOVNÍ HODNOCENÍ – kvalitativní forma hodnocení, slovní vyjádření o výkonu žáka, informuje o sociální kvalifikaci (procesy vedoucí k dosažení cíle).
- Formy slovního hodnocení:
 - ústní
 - písemná (sumativní - viz)

- Sumativní slovní hodnocení:
- uvedení úspěchů
- vymezení nedostatků, neúspěchů, problémů
- sdělit možnou cestu k nápravě

Klady a zápory

- Klasifikace: jednoduchost, umožňuje srovnávat, statistické zpracování, nepostihuje širší sociální dovednosti, nesděluje příčiny neúspěchu, „škatulkování“.
- Slovního hodnocení: vyšší informační hodnota, povzbuzuje žáka ke zlepšení, přibližuje se individualitě žáka, časově náročné, neumožňuje porovnávat, riziko schematismu.

Forma slovního závěrečného hodnocení (I. stupeň)

Milý Ondro,

v tomto pololetí sis zvykal na náročnější práci, než byla ve 2. ročníku. Poznala jsem, že se rád učíš a že rád poznáváš nové věci. Často však nedáváš pozor. Někdy si úplně zbytečně nevěříš, hlavně při psaní v českém jazyce. Naučil ses dobře vyjmenovaná slova, ale ještě je neumíš používat. Čteš plynule a zřetelně. Bylo by dobré, kdybys začal číst dobrodružné příběhy o dětech....Do druhého pololetí Ti přeji, aby se Ti dařilo vytrvale a soustředěně pracovat ve škole i doma.

Kritéria pro známkování účasti studentů na diskusích

Klasifikace	Popis požadovaných dovedností	Postup práce
PŘÍKLADNÝ (1)	<p>V diskusi o společných otázkách je schopen zaujímat mnoho perspektiv a bere v úvahu společný zájem; používá relevantní znalosti k analýze otázek; používá diskusní strategii vyššího stupně jako např. argumentaci pomocí analogie, navrhuje dohodu nebo řešení konfliktu hodnot.</p>	<p>Účastní se více než jedné výměny názorů; shrnuje a hodnotí postup diskuse; nemá žádné negativní poznámky k dalším přispěvatelům a vkládá se do diskuse, pokud se k takovýmto poznámkám uchylují druzí.</p>
DOSTAČUJÍCÍ (2)	<p>Prokazuje znalosti důležitých myšlenek, jež souvisejí s diskusí nebo explicitně stanovuje téma pro zvážení; prezentuje více než jeden pohled; podporuje stanovisko pomocí důvodů a evidencí.</p>	<p>Účastní se jen jedné široké výměny názorů s alespoň jedním dalším člověkem; parafrázuje důležité výroky, jimiž shrnuje, co bylo řečeno; žádá druhého o vysvětlení nebo vyjasnění podstatné pro diskusi; nemá negativní poznámky k příspěvkům druhých.</p>
MINIMÁLNÍ (3)	<p>Pronáší o tématu jen výroky, které vyjadřují pouze jeho osobní stanoviska; vyjadřuje potenciálně nosnou myšlenku, ale nesleduje ji tak, aby ji pochopili i druzí.</p>	<p>Implicitně nebo explicitně vítá příspěvky nebo konstruktivně odpovídá na myšlenky vyjádřené přinejmenším jedním dalším člověkem; má snahu nevyjadřovat negativní výroky, ale ne vždy se to daří.</p>
NEPŘIJATELNÝ (4/5)	<p>Nemluví srozumitelně; nesdíljuje vlastní myšlenky; má jen nesouvislé komentáře typu „výkřik do tmy“.</p>	<p>Nemá komentáře, jež by usnadňovaly dialog; jeho výroky jsou převážně negativní.</p>

FORMULÁŘ HODNOCENÍ SIMULOVANÉHO SOUDNÍHO JEDNÁNÍ

1	2	3	4-5
příkladný	zdatný	nedostatečný	

Prokazování dobrého veřejného projevu studenta

1 Příkladný

- Hovoří srozumitelně.
- Řeč náležitě frázuje a mění tón hlasu.
- Udržuje patřičný oční kontakt se soudcem, svědky, právními zástupci.
- Používá řeč těla při poznámkách, otázkách nebo odpovědích soudci, tzn. komplexně zvládl řečnický projev
- Svědci nepoužívají žádné poznámky a právní zástupci jen minimálně.
- Ve střehu, připravený, sebevědomý a přesvědčivý v projevu.

2-3 Zdatný

- Odpovědi jsou srozumitelné, ale projev by byl přesvědčivější, kdyby nechyběla jedna nebo více charakteristik příkladného projevu (pro svědky je zejména důležité udržování očního kontaktu a pro právního zástupce minimální práce s poznámkami).

4-5 Nedostatečný

- Odpovědi nebo otázky nejsou srozumitelně vyjádřené nebo je není slyšet.
- Účastník je žádán, aby otázku opakoval, protože mu není rozumět.
- Odpovědi nejsou směřovány na osobu, která se tázala (soudce, právní zástupce nebo státní zástupce).
- Odpovědi se netýkají položené otázky.

Obecné charakteristiky hodnocení

- Typy hodnocení: kriteriální, normativní, sumativní, formativní
- Funkce hodnocení: motivační, informativní, regulativní, výchovná, prognostická, diferenciativní
- Fáze hodnotícího procesu:
 - zadání úkolu, expozice výkonu, ukončení výkonu, závěrečné rozhodnutí, vynesení posudku, důsledky posudku.
- Diagnostické metody užívané při hodnocení: systematické pozorování, analýza výsledků činnosti žáků, ústní a písemné zkoušení.

